

ПРАВО НА ГІДНЕ ІСНУВАННЯ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА

Впродовж усього історичного буття людина перебувала у пошуку себе, у намаганнях зрозуміти світ навколо себе і себе у цьому світі. Для вітчизняної філософії права характерним є ірраціональне обґрунтування права, підтвердженням якого є «філософія серця» Сковороди і Юркевича, де «серце» виступає не предметом філософського осмислення, а методологічною підставою. В обґрунтуванні права обидва філософи – Сковорода і Юркевич – вважали, що внутрішній світ людини недоступний для розуму [1]. А джерелом морального і правового законодавства, переконують великі мислителі, є не розум, а серце, якщо ще точніше, то любов, як система цінностей. Основою людської душі, що дозволяє людині відрізнити справедливе від несправедливого, добре від дурного є «глибина серця». Тому пізнання внутрішньої людини, її природи, виявлення міри волі людини здійснюється через розуміння змісту Біблії [1]. Кожна людина у пошуку відповідей на «вічні питання» повинна відкрити у собі світ цінностей і змістів, що містяться в Біблії, оскільки це допоможе наповнити своє життя важливим смислом. «Спорідненість», як відповідність своїй ідеї, повинна мати місце між природним правом і правом діючим, тобто слугувати такими законами, які б захищали право людини на її власний моральний шлях та на її самореалізацію. «Спорідненість» розглядається Сковородою як божий закон, що є одночасно і законом для природи та людського суспільства. При умові, що цей закон виконується, у світі встановлюється мир, а в індивідуальному плані будується щастя.

Отже, «Споріднена праця», переконані Сковорода і Юркевич – це вираження ступеню соціальної справедливості, а право – механізм установа цієї справедливості і має виходити від людини, виражати внутрішню міру її волі [3]. Інакше кажучи, морально зріла людина керується не стільки досягненнями розуму, скільки кориться заповіді любові, що спонукає її до жертви своїми вигодами задля блага інших, тобто для загального блага. У справедливості і любові полягають найнадійніші умови для встановлення миру і братерства між людьми. Існує і правило

морального утилітаризму – визнавати корисним тільки те, що гармонізує діяльність індивіда із загальним благом. Але недоліком морального утилітаризму є зневага гідністю особистості, яка при досягненні мети одержує не тільки задоволення, але і досконалість. Вихідні принципи правового світогляду – ідея моральної автономії особистості й ідея справедливості [2].

Вагомий внесок у розвиток вітчизняного екзистенціально-романтичного світогляду внесли також Микола Гоголь, члени Кирило-Мефодіївського товариства: Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш, Тарас Шевченко. З позиції філософії серця цими видатними особистостями було дане обґрунтування української національної ідеї. У центрі їх інтересів стоїть проблема прав українського народу. Тому основною філософсько-правовою проблемою є співвідношення прав особистості і прав нації, і, відповідно, прав держави. Величезне значення вітчизняні мислителі приділяли проблемі співвідношення права і моралі, морального обґрунтування права і боротьби з правовим нігілізмом – явищем, характерним як для народної свідомості, так і для свідомості інтелігенції [4].

Отже, підсумовуючи вищевикладені роздуми, можна зробити наступні висновки:

- для вітчизняної філософії права характерне ірраціональне обґрунтування права;
- джерелом морального і правового законодавства є не розум, а серце, любов як вільно прийнята система цінностей;
- пізнання внутрішньої людини, її природи, виявлення міри волі здійснюється через розуміння змісту Біблії;
- «споріднена праця» – це вираження ступеню соціальної справедливості, а право, як механізм установа цієї справедливості;
- морально зріла людина керується не тільки досягненнями розуму, але кориться заповіді любові, що потребує жертвувати своїми особистими вигодами для блага інших та для блага загального;
- вихідні принципи правового світогляду – ідея моральної автономії особистості й ідея справедливості.

Література

1. Максимов С.И. Украинский национальный характер и идея права. *Культура у філософії ХХ століття*: матеріали IV Харківських міжнар. Сковородинівських читань. Харків, 1997. С. 227.
2. Соловьев В.С. *Оправдание добра* / вступ. ст. А.Н. Голубева и др. Москва: Республика, 1996. 478 с.

3. Юркевич П.Д. Історія філософії права. Вступ. *Філософська і соціологічна думка*. 1996. № 3/4. С. 58.

4. Юркевич П. Історія філософії права. Філософія права. Філософський щоденник / вид. 2-ге. Київ: Український світ, 2000. 756 с.

УДК 629.7: 332.14 (043.2)

Головко С.Г., к.і.н., доцент,
Денисов Г.О., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «АНТОНОВ» – ФЛАГМАН ВІТЧИЗНЯНОГО ЛІТАКОБУДУВАННЯ

Державне підприємство «Антонов» на сучасному етапі – вітчизняний авіабудівний концерн, який об'єднує конструкторське бюро, лабораторний комплекс, експериментальний завод та випробувальний комплекс.

У вересні 1920 року на підставі рішення Ради Військової Промисловості було створено Київський державний авіаційний завод № 12. Його першим директором став професор Київського політехнічного університету В.Ф. Бобров, зусиллями якого у стінах КПІ спочатку був створений окремий авіафакультет, а в серпні 1933 року – самостійний навчальний заклад «Київський авіаційний інститут». Упродовж свого існування підприємство називалося «Ремвоздух-6» (1922 р.), Завод № 43 (1931 р.), Завод № 473 (1944 р.), Київський авіаційний завод (1967 р.), Київське авіаційне виробниче об'єднання (1974 р.), Державне підприємство «Київський авіаційний завод» (1992 р.), Київський державний авіаційний завод «АВІАНТ» (1995 р.), Державне підприємство «Київський авіаційний завод «АВІАНТ» (2005 р.), Філія Державного підприємства «Антонов» «Серійний завод «Антонов» (2010 р.). У різні роки підприємство очолювали В.О. Степанченко (1954-1958, 1965-1979 рр.), А.Д. Донець (1979-1987 рр.), М.С. Подгребельний (2009-2019 рр.) тощо. Найвідомішими працівниками ДП «Антонов» були О.К. Антонов, генеральний конструктор (1946-1984 рр.), П.В. Балабуєв, генеральний конструктор (1984-2005 рр.), Д.С. Ківа, генеральний конструктор (з 2005 року).

Завод був створений для ремонту літаків закордонного виробництва, які перебували на озброєнні армії Російської імперії і Червоної армії. З часом на підприємстві розпочинається серійне самостійне виробництво літаків: чотиримісний пасажирський літак